

Başlarken

Erdoğan Çiçek^{ORCID}

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nevşehir, Türkiye.
erdogancicek50@gmail.com

Bilgi; “1) İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, bili, malumat; 2) Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malumat, vukuf; 3) İnsan zekâsının çalışması sonucu ortaya çıkan düşünce ürünü, malumat, vukuf; 4) Felsefi anlamda, genel olarak ve ilk sezi durumunda zihnin kavradığı temel düşünceler”; bilim ise “evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023).

Bir iş veya herhangi bir konu hakkında bilinen şeyler bilgi olarak ifade edilir. İnsan; yaşamını sürdürürebilmek, sayısız ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve geleceğini güvence altına alabilmek, öğrenmek ve öğrenme içgüdüsünü gidermek için her şey hakkında bilgi edinmek zorundadır. Bilim, birtakım gözlemlerde bulunmak ve deneyler yapmak suretiyle evrende olup bitenleri öğrenmeye ve olayların önceden bilinmesini sağlamaya yarayan bilgilerin tümüdür. Edinilmiş bilgi birikiminin aktarılması bilimsel gelişmeleri ortaya çıkarır. Bilim tarihi ise bilginin ortaya çıkmasını ve bilimin doğuş ve gelişimin konu almaktadır.

Bilim tarihinin başlangıcına dair çeşitli tarihlendirmeler yapılmaktadır. Halbuki bilim tarihi insanlık tarihi ile başlar. İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri bilgi edinme yöntemleri mitler tarihine (mitoloji) ve destanlara dayanmaktadır. Bunlar coğrafi bölgelere göre farklılık gösteren kültür (destan-masal) ve inanışlar (mitolojiler) bütünüdür (Akdeniz, 2017). Şamanlar, ozanlar, rahipler, hükümdarlar gibi toplum önderleri tarafından tanrılar, kahramanlar, olağanüstü varlıklar ve doğa olayları ile ilgili bilgiler nesilden nesile aktarılmıştır. Ancak bu aktarma sürecinde değişim kaçınılmazdır. Yazının icadı ile bazı bilgiler o güne geldiği haliyle yazıya aktarılmıştır. Böylece kayıtlı hale gelmiş olan bilginin değişmeden nesilden nesile aktarılması nispeten garanti altına alınması söz konusu olmuştur.

Bilim tarihi bir keşifler hikâyesi olmayıp bilimsel düşüncenin gelişimini açıklamaktır (Unat, 2021). Bilim tarihi, ilerlemeci bakış açısının bir parçası olarak ilerlemeyi sağlam bir biçimde bilimsel başarılarla dayalı hale getirerek kalıcı, programlı, yönlü ve yöntemli bir süreç haline getirmek amacıyla, entelektüel açıdan epeyce yol almış ülkelerin hayata geçirdiği bir entelektüel kalkınma programıdır (Topdemir & Unat, 2020).

Bağımsız bir çalışma alanı olarak bilim tarihi disiplininin kurucusu olarak kabul edilen George Sarton bilim tarihini şu şekilde ifade etmiştir.

“Bilim tarihi, hurafe ve cahilliğin ataletine, yalancılara ve ikiyüzlülere, başkalarını ve kendilerini aldatanlara, karanlığın ve zıvalığın gücüne karşı hiç bitmeyecek olan planlı bir mücadelenin tarihidir.”

Bilim tarihi alanının ortaya çıkışında iki önemli gelişmenin etkili olduğu görülmektedir (Unat, 2021): 1) 16. yüzyıldan sonra bilimsel bilgi birikiminin artmasıyla bilimsel gelişmeler hız kazanmış ve 18. yüzyılın başlarından itibaren insanoğlunun yaşantısını büyük bir ölçüde değiştirmeye başlamıştır. Böylece, bilimsel etkinliğin doğru bir biçimde anlaşılabilmesi ve bilimsel süreçlerin daha yakından tanınabilmesi için bilim tarihine gereksinim ortaya

çıkıştır. 2) Aydınlanma Çağı olarak adlandırılan 18. yüzyılda, akla büyük bir değer verilmiş ve tarih, insan aklının gelişim evrelerini anlamaya çalışan bir etkinlik veya bir soruşturma olarak görülmüştür. Bu yaklaşımı benimseyen düşünürlere göre; bilim üreten akıl, en gelişmiş akıldır. Böylece bu aklın niteliklerinin kavranabilmesi ve bilim öncesi dönemle bilim sonrası dönemi karşılaştıracak bilim tarihi çalışmalarına ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bugün bilim tarihi, bilim ve bilimsel birikim ekseninde insanı ve insan aklının gelişimini anlamanın en önemli araçlarından biri olarak görülmektedir.

Özet olarak Bilim Tarihi;

- Bilginin hangi aşamalardan geçerek, bugün bilim dediğimiz bilgi türünün oluştuğunu,
- Bilime ne gibi ve ne zamanlar katkılar yapıldığını,
- Bu katkılar yapılırken bilim adamlarının nasıl bir uğraş verdiklerini,
- Kullandıkları yöntemleri, araç ve gereçleri,
- Elde edilen bilimsel sonuçların uygulamaya nasıl geçirildiğini ve
- Bunların insan yaşamında ne gibi değişikliklere neden olduğunun incelenmesini konu alan bir bilim dalıdır.

Vefa Arapça kökenli bir isim olup "Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Bu nedenle bu derginin adı "vefa'nın" karşılığı olarak *Fidelity* olarak seçilmiştir. Bilim çıplak gerçeklikleri içerir ve neseldir. *Vefa* ise duygu ile ilgilidir. Bilgiye bedel ödemeksizin ulaşmak mümkün değildir. Bu nedenle bu bedeli ödemiş bilim insanlarına ve elde edilmiş bilgiye karşı vefa borcumuz olduğunu düşünerek *Fidelity* ismi seçilmiştir. Bu derginin amacı; bilginin ortaya çıkışını ve bilginin aşamalarını belirlemek, bilgiyi ortaya çıkartan bilim insanının çabalarını belgelemek, bilimsel kuramların doğuşunu ve gelişimini betimlemek, kişilerin, kurumların ve toplumun bilime ne zaman ve hangi durumlarda katkı sağlayabildiğini örneklerle ortaya koymak, bu katkılar yapılırken bilim adamlarının nasıl bir uğraş verdiklerini, kullandıkları yöntemleri, araç ve gereçleri göz önüne sermek, bilimin değerini ve önemini sorgulayarak bilimsel etkinliği bütün yönleriyle tanımaya ve tanıtmaya çalışmak, elde edilen bilimsel sonuçların uygulamaya nasıl aktarıldığını, bunların insan yaşamına yaptığı katkıları incelemek, bir toplumun bilime katkı yapacak düzeye gelebilmesi için neler yapılması gerektiğini ortaya koymaktır.

Bu dergiyi; bana bilgiyi öğrenmeyi öğreten, objektiflik ve adaletten yana tavır koymak için daima beni cesaretlendiren merhum sevgili babam ve ilk öğretmenim Veysel Çiçek olmak üzere bu günlere gelmemde üzerimde büyük etkileri olan öğretmenlerime ve desteğini daima hissettiğim meslektaşlarıma ithaf etmek istiyorum.

Derviş 'e sormuşlar;

Her şeyi kaybettik, ne yapacağız?

Derviş cevaplamış

Çay koy, yeniden başlayacağız...

Umutsuzluğa yer yok. Başaracağız çünkü çayımızı demledik. Haydi başlayalım.

Kaynaklar

- Akdeniz, G. (2017). *Bilim Tarihi ve Felsefesi Ders Günlükleri*. <https://www.gedizakdeniz.com/dosya/bilim-tarihi-ve-felsefesi-01-haziran-2017.pdf>. 28.05.2023.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2023). *Genel Açıklamalı Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>, 29.05.2023.
- Topdemir, H. G., & Unat, Y. (2020). *Bilim Tarihi ve Felsefesi*. (2. Baskı). Pegem Akademi Yayınevi, Ankara, 272s.
- Unat, Y. (2021). Bilim Tarihi Disiplini ve Bilim Tarihine Farklı Yaklaşımlar. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(Özel Sayı), ÖS1-8.

Editorial

Let's start

Erdoğan Çiçek

Department of Biology, Faculty of Art and Sciences, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye.
erdogancicek50@gmail.com

Knowledge is defined as "1) the totality of facts, truths, and principles accessible to the human mind, knowledge, information; 2) the truth obtained through learning, research, or observation, information, knowledge; 3) the product of thought resulting from the work of human intelligence, information, knowledge; 4) in the philosophical sense, the basic ideas grasped by the mind in general and in the state of first intuition," and science is defined as "regular knowledge that chooses a part of the universe or events as a subject and tries to draw conclusions by using methods based on experiment and reality" (TDK, 2023).

What is known about a job or any subject is expressed as knowledge. In order to sustain his or her life, fulfil his/her numerous needs, and secure his/her future, human beings have to learn about everything and satisfy their instinct to learn. Science is all the knowledge that helps to learn what is happening in the universe by making some observations and conducting experiments to ensure that events are known in advance. The transfer of acquired and accumulated knowledge reveals scientific developments. The history of science deals with the emergence of knowledge and the birth and development of science.

There are various dates for the beginning of the history of science. However, the history of science begins with the history of humanity. Since the early periods of human history, the methods of acquiring knowledge have been based on the history of myths (mythology) and epics. These are the whole of culture (epic fables) and beliefs (mythologies) that differ according to geographical regions (Akdeniz, 2017). Information about gods, heroes, extraordinary beings, and natural phenomena has been passed down from generation to generation by community leaders such as shamans, bards, priests, rulers, etc. However, change is inevitable in this transmission process. With the invention of writing, some information was transferred to it. Thus, the recorded information was relatively guaranteed to be passed on from generation to generation without changing.

The history of science is not a story of discoveries but an explanation of the development of scientific thought (Unat, 2021). As part of the progressive perspective, the history of science is an intellectual development programme implemented by countries that have come a long way intellectually in order to make progress a permanent, programmed, directed, and methodical process by making it firmly based on scientific achievements (Topdemir & Unat, 2020).

George Sarton, who is considered the founder of the discipline of history of science as an independent field of study, expressed the history of science as follows:

"The history of science is the history of a never-ending planned struggle against the inertia of superstition and ignorance, against liars and hypocrites, against those who deceive others and themselves, against the power of darkness and nonsense."

It is seen that two important developments were effective in the emergence of the field of history of science (Unat, 2021): 1) Scientific developments gained momentum with the increase in the accumulation of scientific knowledge after the 16th century and started to change the lives of human beings to a great extent at the beginning of the 18th century. Thus, the need for the history of science has emerged in order to understand scientific activity correctly and to recognize scientific processes more closely. 2) In the 18th century, which is called the Age of Enlightenment, reason was highly valued, and history was seen as an activity

or an inquiry trying to understand the stages of human reason's development. According to thinkers who adopted this approach, the mind that produces science is the most advanced mind. Thus, the need for studies on the history of science to comprehend the qualities of this intellect and to compare the pre-scientific period with the post-scientific period has emerged. Today, the history of science is seen as one of the most important tools for understanding human beings and the development of the human mind on the axis of science and scientific accumulation.

History of Science in summary;

- The stages through which knowledge has passed and the type of knowledge we call science today have been formed,

- What and when contributions were made to science,

- How scientists laboured while making these contributions,

- The methods, tools, and equipment they use,

- How the scientific results obtained are put into practise and

- Analysing what changes these cause in human life

is a branch of science.

Vefa is a name of Arabic origin and is defined as "maintaining love, love, friendship, and loyalty" (TDK, 2023). For this reason, the name of this journal was chosen as *Fidelity* which is the equivalent of "vefa". Science contains bare facts and is objective. Loyalty, on the other hand, is about emotion. There is no way to acquire knowledge without paying a cost. For this reason, the name Fidelity was chosen, considering that we owe a debt of loyalty to the scientists who paid this price and to the knowledge obtained. The aim of this journal To determine the emergence of knowledge and the stages of knowledge, to document the efforts of the scientist who reveals the knowledge, to describe the emergence and development of scientific theories, to reveal when and in which situations individuals, institutions, and society can contribute to science, to show with examples when and in which situations individuals, institutions, and society can contribute to science, to show how scientists work and the methods they use while making these contributions, The aim of this journal is to reveal the tools and equipment, to question the value and importance of science, to try to recognise and promote scientific activity in all its aspects, to examine how the scientific results obtained are transferred to practise, to examine their contributions to human life, and to reveal what needs to be done for a society to reach a level where it can contribute to science.

I would like to dedicate this journal to my dear passed-away father and my first teacher, Veysel Çiçek, who taught me to learn knowledge and who always encouraged me to take a stand in favour of objectivity and justice; to my teachers, who had a great influence on me to reach these days; and to my colleagues, whose support I always feel.

They asked Dervish;

We have lost everything, what do we do?

Dervish replied

Pour tea, we'll start again...

There's no reason to despair. We will succeed because we have brewed our tea. Let's get started.

References

- Akdeniz, G. (2017). *Bilim Tarihi ve Felsefesi Ders Günlükleri*. <https://www.gedizakdeniz.com/dosya/bilim-tarihi-ve-felsefesi-01-haziran-2017.pdf>. 28.05.2023.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2023). *Genel Açıklamalı Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>, 29.05.2023.
- Topdemir, H. G., & Unat, Y. (2020). *Bilim Tarihi ve Felsefesi*. (2. Baskı). Pegem Akademi Yayınevi, Ankara, 272s.
- Unat, Y. (2021). Bilim Tarihi Disiplini ve Bilim Tarihine Farklı Yaklaşımlar. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(Özel Sayı), ÖS1-8.

Citation: Çiçek, E. (2023). Let's start. *Fidelity*, 1, vysl23101: 5p.

Received: 01.05.2023

Revised: 18.05.2023

Accepted: 29.05.2023

Published online: 29.05.2023

English version translated via DeepL Translator free version

Disclaimer/Publisher's Note: The statements, opinions and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and not of Fidelity - Journal of the History of Science, Cappadocia Academy Publishing and/or the editor(s). Cappadocia Academy Publishing and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions or products referred to in the content.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)